

NOVICE

LETO II. - št. 30

V KOČEVJU, DNE 20. JULIJA 1957

Cena 10 din

Značilnosti družbenega plana

Občinskega ljudskega odbora Dobrepolje

V občini Dobrepolje predvidevajo v letu 1957 zvišanje družbenega proizvoda in narodnega dohodka. V primerjavi z letom 1955 se bo skupni družbeni proizvod dvignil za 4 odst., narodni dohodek pa za 3,4 odst. Če primerjamo letošnji predviden porast družbenega proizvoda z letom 1956, vidimo, da se bo povečal družbeni proizvod v industriji za 7,3 odst., v obrti za 24 odst., v kmetijstvu in gozdarstvu za 1,4 odst., v gostinstvu pa za 0,7 odst. Skupni družbeni proizvod v letu 1957 bo znašal v dobrepoljski občini 174.752.000 din. Največji delež odpade na kmetijstvo in trgovino in sicer 136.121.000 din, na obrt 14.316.000 din itd. Skupni narodni dohodek bo predvidoma znašal 159.089.000 din. Največji dohodki bodo v kmetijstvu in gozdarstvu, in sicer 123 milij. 971.000 din, v obrti 13 milij. 551.000 din, v industriji 7.094.000 din itd. Iz navedenih števil vidimo, da gospodarstvo tudi v občini Dobrepolje napreduje. Predvsem pa je

razveseljivo, da si tudi industrija v tej občini počasi utira pot. Izgleda, da se bo v letu 1957 kmetijska proizvodnja povečala za 42 odst. v primerjavi z letom 1956. Kmetijska proizvodnja se bo dvignila predvsem v poljedelstvu in travništvu. Večji pridelek pričakujejo v povrtninah in krompirju. Na kmetijsko proizvodnjo bo zelo vplivala preskrba z dobrimi semeni. Zivinjoreja je na najboljši poti. V občini imajo 770 rodovniških krav in telic. V letu 1956 je znašala povprečna molznost rodovniških krav 2814 litrov mleka in 3,56 toličce. Še bolj bodo skrbeli za krmino bazo. Nadaljevali bodo z gradnjo gnojšč in gnojničnih jam ter silosov. Na področju Strug nameravajo urediti skupni pašnik. Za investicije in pospeševanje kmetijstva bo na razpolago 510.000 din. Tudi za gozdarstvo bodo poskrbeli. V privatnem sektorju bodo posegali 18 ha gozdnih površin, posadili bodo 33.500 smrekovih sadik, 30.500 sadik rdečega bora in 2200 macesnovih sadik. Nadalje je

v privatnem sektorju predvideno za čiščenje 17 ha in za redčenje 18 ha gozdov. Stroški za ta dela bodo znašali nad 500.000 din. Družbeni plan govori tudi o trgovini. V tem letu se bo družbeni proizvod v trgovini zmanjšal namram lansnemu letu za 7,6 odst. Padec družbenega proizvoda se predvideva predvsem v trgovini z družbenega sektorja, dočim bo družbeni proizvod v trgovini državnega sektorja delno višji. Na zmanjšanje družbenega proizvoda v trgovini zadržnega sektorja bo vplival predvsem promet z lesom, ki ga je prevzela Gospodarska poslovna zveza Kočevje in prehod kupne moči v druge kraje. Obrtna dejavnost je v dobrepoljski občini dobro razvita. Je pa pretežno v privatnih rokah. Računajo, da se bo v obrti državnega sektorja povečal družbeni proizvod v tem letu za 46,5 odst. Na to povečanje bo vplivala ureditev in obnova strojnega parka in gradnja trafostajev v bližini podjetja »Stolarina«. V tem letu imajo v načrtu, da dokončno uredijo podjetje »Stolarina« in ga izpopolnijo s potrebnimi stroji. Tako bo lahko »Stolarina« dvignila proizvodnjo in povečala število zaposlenih delavcev. Dela bodo stala približno 3 milijone dinarjev. Sredstva cestnega sklada bodo v letu 1957 znašala 380.000 din. Uporabila se bodo za vzdrževanje občinskih cest IV. reda. Sredstva stanovanjskega sklada bodo v tem letu znašala 2.664.000 din, uporabila pa se bodo za povečanje prosvetnega doma na Vidmu.

PORAST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Po doređenih podatkih Zveznega zavoda za statistiko je naša industrijska proizvodnja v minulih petih mesecih porasla za 21 odst. v primerjavi s istim obdobjem lani. Najbolj je porasla na Hrvaškem (22 odst.). V Srbiji ter Bosni in Hercegovini je porasla za 21 odst., v Sloveniji za 19 odst., v Črni gori za 17 odst., v Makedoniji za 12 odst.

Slovinci smo majhen narod, zato pa so tem večje zasluge naših junaških sinov-partizanov v minulih vojni. Od začetka upora, to je od 22. julija 1941, do konca vojne v maju leta 1945, je bilo prikaznega veliko junaštva, ki bo ostalo zapisano z zlatimi črkami v knjigi zgodovine. Goloroko in brez izkušenj se je ljudstvo uprlo številno močnejšemu sovražniku in — zmagalo. Ta zmaga pa je bila težko priborjena. Gorele so vasi, padali so talci, po taboriških v Italiji, Nemčiji in drugih krajih Evrope so umirali tisoči intemirancev. 22. julija 1941 je bilo ustanovljeno Glavno poveljstvo partizanskih čet Slovenije. Tega dne so se začele večje oborožene akcije. Kamniška četa je minirala cesto Kamnik—Gornji grad, Domžalska četa je porušila mostove na Bistrici, v Trbovljah je bilo izpraznjeno municijsko skladišče. Plamen upora je vzplamtel in se širil. Vse to je bilo pred 16 leti, takrat ko je vsa Evropa ječala pod jarmom Hitlerjevih in Mussolinijevih vojščakov. Svobodoljubni slovenski narod se je skupno z ostalimi jugoslovanskimi narodi odločno upri nasilnemu tuju in dejal: »Nočemo biti sužnji nikomur in nikdar!« 22. julij je za vse Slovence velik praznik. Na ta dan bomo obujali spomine na slavno epopejo NOB, ki je popolnoma spremenila obraz naše domovine. Iz naroda hlapcev smo postali narod junakov. Ne bi bilo prav, če se ob tem velikem prazniku ne bi spomnili padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Njim smo dolžni veliko hvale, ker so s svojo krvjo priborili svobodo. Ob prazniku 22. juliju se bomo spomnili tudi naporov pri obnovi in napredku gospodarstva v letih po osvoboditvi. Lahko trdimo, da je delo že obrodilo sadove — boljši življenjski standard delovnega človeka. 22. julij bomo letos proslavljali v zavesti, da je najtežji del poti socialistične izgradnje že za nami.

Pogled na središče Kočevja

Združitev odborov SZDL

OBCIN KOČEVJE IN PREDGRAD

16. julija je bila v Kočevju skupna seja občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Kočevje in občinskega odbora SZDL Predgrad (iz tistega dela občine Predgrad, ki se priključi kočevski občini). Udeležba je bila zelo lepa. Dnevni red je obsegal

združitev obeh občinskih odborov SZDL, razširitev odbora SZDL, izvolitev sekretariata in poročila obeh predsednikov občinskih odborov Socialistične zveze. Odborniki so soglasno potrdili predlog o združitvi obeh občinskih odborov SZDL v en odbor. V nov odbor so kooptirali 14 novih članov in sicer iz priključenega dela občine Predgrad, iz kočevske občine in del odbornikov iz bivšega Okrajnega odbora SZDL Kočevje. Novi občinski odbor Socialistične zveze Kočevje šteje sedaj 39 članov. Nato so izvolili sekretariat novega odbora. Novi sekretariat šteje 10 članov. Za predsednika obč. odbora SZDL je bil izvoljen Jože Klarič, za sekretarja Andrej Pirnat, za blagajnika pa Drago Debeljak. Ostali člani sekretariata so pa naslednji: Jože Lovrenčič, Mirko Rauh iz Predgrada ter Ančka Nagode, Janez Rigler, Jože Košir, Viktor Ožura in Ludvik Golob iz Kočevja. Izvolili so tudi komisijo za kmetijstvo in komisijo za družbeno upravljanje. Poročila dosedanjih predsednikov obč. odborov SZDL so zajela vsestransko dejavnost SZDL.

Naš komentar

VOLITVE ODBORNIKOV

Kakor je znano, je bil naš okraj ukličen. Kočevski okraj je bil najmanjši v LRS in ni imel perspektive za samostojni razvoj. Z izjemo štirih katastrskih občin v občini Predgrad, ki se priključi novomeškemu okraju, priključi kočevskemu okraju vse območje kočevskega okraja priključi ljubljanskemu okraju. Odpravilo se tudi občine Draga-Loški potok in Predgrad. Odpravo dosedanjega stanja in izvršitev zakona o spremembah območij nekaterih občin in okrajev v LRS je uredil poseben zakon o izvedbi priključitve odpravljenih občin in okrajev, ki ga je prav tako sprejela Ljudska skupščina na svojem zadnjem zasedanju. V zvezi z njegovo izvršitvijo nastanejo nekatera vprašanja, ki jih je treba pravočasno pojasniti.

Ker se okraju Ljubljana samo priključi območje odpravljenega okraja Kočevje, se bo novi začasni okrajni ljudski odbor okraja Ljubljana oblikoval tako, da bodo vsi odborniki dosedanjega okraja Ljubljana avtomatično postali njegovi člani, vanj pa se bo vključil tudi del odbornikov okraja Kočevje. Neposrednih volitev v okrajni ljudski odbor ne bo, ker so predvidene letošnje jeseni itak splošne volitve v vse ljudske odbore. Po posebnem odloku Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS bo glede na število prebivalcev okrajni ljudski odbor Kočevje volil iz svoje srede v novi okrajni ljudski odbor Ljubljana 12 odbornikov (8 v okrajni zbor, 3 v prvi proizvajalski skupini in 1 v drugi proizvajalski skupini okrajnega zbora proizvajalcev).

Volitve odbornikov v okrajni ljudski odbor, ki jih bo izvolil ljudski odbor odpravljenega okraja iz svoje srede, morajo biti po določbi navedenega zakona najpozneje do 1. avgusta 1957. Do tedaj se mora sestati okrajni ljudski odbor Kočevje ter v skladu z odlokom Izvršnega sveta izvoliti v okrajni ljudski odbor Ljubljana predpisano število odbornikov. Enako načelo velja tudi za odpravljene občine. OLO Kočevje mora čimprej določiti število odbornikov, ki jih morajo do 1. avgusta t. l. ljudski odbori odpravljenih občin izvoliti iz svoje srede v ljudske odbore občin, h katerim so bile odpravljene občine priključene.

Naš razgovor

Valovita, kasneje tudi strma, je cesta, ki se vije od Kočevja do Koprivnika. Ko je največji klanec za nami, nas na vrhu presenetijo dve kadeči se kopl. Pritisk na vzvod motornega kolesa in že se ustavimo ob prvi oglarski kopl. Izza svojega domovanja, majhne lesene barabke brez vrat, pride sam oglar. Močan stisk rok in že zvemo, da smo v kraljestvu oglarja Rudija Pertonača. V preprostem in lepem pogovoru nam je Pertonač povedal tale:

»Prva kopa, v kateri je 90 metrov drv, bo skoro kuhana; druga, ki je malo manjša, pa je komaj zakurjena. Povprečno se ena kopa kuha 14 do 18 dni, ker zavisi od velikosti kope in od njene izdelave. Če je kopa obdana z zemljo, ki

močno prepušča zrak, se hitreje skuha, toda oglja je manj.« »Kako pa sestavite kopo?« smo ga vprašali. »Veste, oglarji navadno delamo sami. Izberemo si prostor, ki je po možnosti v zatišju, pa tu diha morajo biti pripravljena. Pripravim si prostor, v obliki stožca pa nato zlagam drva. V sredi pa se pusti nekaj praznega prostora, kamor se vstipije žerjavica, da se kopa vname. Na zložena drva nasipam 7 do 12 centimetrov zemlje.

Da vse to pripravim, delam od jutra do večera, ko pa se kopa vname, samo popazim, da ne pride do ognja (les vkopi samo tli). Vendar se od kope za več kot eno uro ne smem oddaljiti.«

»Kako pa zaslužek?« smo ga vprašali. »Od kilograma skuhanega oglja dobim 2,73 dinarjev. Poleg tega dobim 200 dinarjev dnevnega terenskega dodatka in dodatek za oblogo. Mesečni zaslužek se giblje od 25.000 do 30.000 dinarjev.« »Koliko časa pa že oglarite?« nas je zanimalo. »Minulo je trideset let, odkar sem se lotil oglarjenja. Sem Stajerec. Na Kočevskem pri KGP Kočevje, Gozdna uprava Mozelj, oglarim že od leta 1952. Stanujem — ali bolje rečeno — pošto dobivam v Rogati hrib št. 1. Na ta dom se le redko vracam, ker je moj dom ob lepo dišeči kopl. Rad berem Novice. Zelo se hudujem, ko mi jih mimo vozeči šoferji kljub obljubi pozabijo prinesiti.«

Posnetek s kamero, lep pozdrav in že smo odbrzeli od prijaznega oglarja.

Rudi Pertonač

Priprave za proslavitev 22. julija

Dneva vstaje slovenskega ljudstva

Organizacija Zveze borcev NOV občine Kočevje se v letošnjem letu po vseh krajevnih centrih pripravlja na praznovanje Dneva vstaje slovenskega ljudstva. V ta namen je občinski odbor ZB NOV Kočevje imel dne 15. t. m. svojo 3. redno sejo, ki je bila sklicana izključno zaradi priprav na čim lepše praznovanje Dneva vstaje in zaradi šolanja in ukta otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Seje so se udeležili tudi predsedniki krajevnih odborov ZB, ki so poročali o dosedanjih pripravah za praznovanje.

Mestni odbor ZB NOV Kočevje bo na predvečer Dneva vstaje organiziral slavnostno akademijo v Šeškovem domu. Na Dan vstaje pa bo patrolja borcev NOV krenila iz Kočevja po partizanskih poteh do Pulega in do Starega loga. Med potjo bo patrolja obiskala partizanske družine, vojne vdove in invalide. V Starem logu se bo na grobu padlih borcev NOV in talcev patrolja udeležila komemoracije, ki jo pripravlja krajevni odbor ZB Stari log. Tudi iz Stare cerkve bo partizanska patrolja prispela do Starega loga, kjer bo po proslavi partizanski miting.

Rudniški odbor ZB pa za Dan vstaje pripravlja patroljo 30 borcev NOV, ki bo šla po kolpski dolini do Oslinice in Taborske stene, kjer bo proslavo pripravila organizacija ZB Papeži in Oslinica. Proslave pri Taborski steni se bodo udeležili tudi člani ZB sosednjih krajevnih odborov. Krajevni odbori ZB Kočevska Reka, Borovec, Briga, Stalcarja, Banja loka, Vas, Fara in Kuzelji bodo organizirali patrolje. Obhodile bodo mnoge zgodovinske kraje in obiskale partizanske družine po vsej kočevski občini. V Ljvodu pa bodo odkrili spominsko ploščo 4 padlim borcem. Tega odkritja se bodo udeležili tudi člani ZB iz Črnega potoka in Zajčjega polja.

Proslavi in prireditvi v naši občini pa se bodo udeležili tudi izletniki — člani organizacije ZB Ptuj, ki nas nameravajo obiskati. Želijo, da bi spoznali borbene zgo-

govinske kraje Kočevske. Z zadovoljstvom smo sprejeli njihovo sporočilo in upamo, da jim bodo naši borci NOV pokazali vsa važnejša zgodovinska mesta in povedali kar največ o slavnih partizanskih dneh na Kočevskem.

PO SVETU

Grška kraljevska dvojica je bila nekaj dni gost maršala Tita na Brionih. Obisk je minil v prijateljskem in priskrbenem vzdušju. Ob odhodu je grški kralj preko maršala želel jugoslovanskim narodom srečo in napredek.

V francoski skupščini je začela tridnevna debata o usodi in bodočnosti Alžira. Francozi so se znašli v neugodnem položaju, ker bo generalna skupščina Združenih narodov na jesenskem zasedanju ponovno razpravljala o francoski politiki v Alžiru. Po vsem, kar se je od zadnjega zasedanja pa do danes odigralo med Francijo in Ameriko, Francozi ne morejo v Združenih narodih pričakovati odločilne ameriške podpore. Poleg resnega položaja v Alžiru je tudi to eden od vzrokov potovanja francoskega predsednika vlade konec tega meseca v Alžir, kjer Francozi iz dneva v dan uvajajo hujše represalije. Pred nekaj dnevi so obsojili dve dekleti na smrt na giljotini.

Sovjetska vladna delegacija je obiskala Češkoslovaško, kjer so njeni člani, predvsem prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Hruščev, večkrat javno nastopili. Hruščev je v večjih javnih nastopih poudaril pomen sklepov zadnjega zasedanja CK, na katerem so onemogočili protipartijsko skupino Molotova. Poudaril je tudi potrebo po zbliznanju in sodelovanju z Jugoslavijo na partijskem in državnem področju.

Razorožitveni razgovori potekajo v Londonu zelo počasi in v znamenju pesimizma. Kljub številnim izmenjanim predlogom in protipredlogom za razorožitev, niso zastopniki velesil praktično prišli do nikakršnega zaključka, čeprav je še pred štirinajstimi dnevi kazalo, da omejen sporazum med njimi ni tako daleč.

V angleškem Spodnjem domu je začela razprava o angleški upravi

PROSLAVA IZSELJENCEV BO LETOS V TRBOVLJAH

Glavni odbor Izseljeniške matice Slovenije je sklenil, da bo republiški izseljeniški dan Slovenije 17. avgusta, ker bo prišlo v domovino največ izseljencev iz Francije, Holandije in Nemčije v juliju in v prvi polovici avgusta. Proslava bo v Trbovljah, kjer se za ta dan že skrbno pripravljajo. Proslava bo zelo pestra. Na prireditvi bodo sodelovali tudi »Zadovoljni Kranjci«.

Cipra. Angleži so skušali dokazati, da postopajo njihove vojaške oblasti s ciprskimi priporniki humano in po zakonih. Grčija je medtem že poslala zahtevo Združenim narodom, da vnesejo v dnevni red rednega zasedanja generalne skupščine tudi ciprsko vprašanje. Grška vlada je to storila zaradi močnega pritiska svoje javnosti in nadškofa Makariosa.

Na zadnjem zasedanju kitajskega narodnega kongresa so mnogo govorili o metodah in načinu dela oblastnih organov na Kitajskem in o napakah poedinih funkcionarjev, ki so mnogo škodile političnemu delu. Na zadnji seji kongresa so trije kitajski ministri podali pismena priznanja o svojih napakah.

Rasna diskriminacija, ki v južnih državah ZDA zavzema v zadnjem času zopet vedno večje razmere, je našla svoje prijatelje in pripadnike tudi v Angliji in v nekaterih drugih zahodnoevropskih deželah. V zadnjem času je vedno več anonimnih pisem, ki jih prejemajo javni in drugi delavci, ki se zavzemajo za rasno enakost. Ti pojavi so zlasti pogosti v Angliji.

Indijski predsednik Nehru se je po obisku številnih dežel in po obsežnih razgovorih v Kairu s predsednikom Egipta Naserjem končno je vrnil domov. Očitno je v svojih razgovorih v Egiptu skušal posredovati v odnosih med Anglijo in Egiptom, ker se po suški krizi vezi že počasi obnavljajo.

V Jugoslaviji se je mudil ugledni gost iz Indonezije dr. Sastroamidjojo, ki je na inštitutu za mednarodno politiko in gospodarstvo predaval o politiki Indonezije in njenem gospodarstvu.

V Italiji je zasedal plenum Centralnega komiteja KP Italije, ki je razpravljal tudi o spremembah v Sovjetski zvezi in toplo pozdaval odločnost vodstva Sovjetskega CK, ker vztraja na izpolnitvah programa in zaključkov XX. kongresa.

Zunanje-politični komentar

Socialisti

Pred kratkim je na Dunaju zaključil delo peti povojni kongres socialistične internacionale, ki združuje socialno demokratične stranke.

Za ta kongres je zlasti med tremi velikimi socialističnimi strankami — francosko, nemško in angleško laburistično — vladalo zelo veliko zanimanje. Angleži so se namreč pripravili, da v razpravi na kongresu ostro obsodijo francosko »socialistično« politiko v Alžiru. Še pred kongresom je izgledalo, da se bodo na kongresu social-demokratične stranke razšle in da bodo Francozi po vsej verjetnosti kongres zapustili.

Dogodki v Moskvi — ko so po plenarnem zasedanju CK KP SZ odstranili iz vodstva Molotova in druge — pa so dali kongresu milejši ton. Na kongresu je prišlo jasno do izraza, da vsaka od socialističnih strank zagovarja svoj program in da se med seboj močno razlikujejo. Nemški social-demokrati so odločno proti udeležbi Nemčije v atlantskem paktu. Po njihovem mnenju je mogoče združiti Nemčijo le, ako bo ta nevtralna in neoborožena.

Zastopniki francoskih socialistov se odločno zavzemajo za sodelovanje v atlantskem paktu in za oborožitev Zahodne Nemčije. Pokazalo se je tudi, da pravzaprav v celoti sprotajo ameriško politiko v Evropi. Prav francoskim socialistom se ima predsednik nemških social-demokratov zahvaliti, da mu ni uspelo vriniti v resolucijo kongresa ugotovitve, da mora biti Nemčija nevtralna, neoborožena in združena.

Na kongresu so sicer razpravljali glede francoske politike v Alžiru, vendar ta razprava ni zavzela nikakršnih ostrih oblik in se je končala s tem, da je kongres poslal v Alžir posebno komisijo, ki naj bi proučila tamkajšnji položaj. Kongres pa ni obsodil ravnanja francoskih socialistov v Alžiru, kar dovolj pove o velikih nasprotjih med pojedini socialističnimi strankami in še posebno o nasprotjih, ki vladajo med strankami, ki so v svojih deželah na oblasti in oni, ki so v opoziciji.

Na kongresu so sodelovali tudi zastopniki azijskih socialističnih strank. Kljub številnim pobudam zastopnice izraelskih socialistov niso hoteli z njo zastopniki arabskih socialistov vzpostaviti najmanjšega stika. Za kongres je tudi značilno, da je zelo medlo odgovoril na Eisenhowerjevo doktrino in da se ni izjasnil o njenem značaju in njeni vrednosti za narode Bliznjega vzhoda in za mir na tem področju. Na kongresu se je jasno izrazilo, da je tudi med azijskimi socialisti zelo malo sodelovanja in da je še to pogostokrat zelo slabo.

Čeprav so bile na tem kongresu zastopane zelo močne politične stranke, saj angleški laburisti in nemški social-demokrati predstavljajo glavno opozicijsko moč v svojih deželah, je kljub temu prišlo do izraza različno gledanje dežel, iz katerih so bili ti zastopniki, na poedina mednarodna vprašanja in probleme. Splošen vtis o kongresu je, da skuša vsaka stranka braniti svoje interese in da na splošno social-demokratične stranke v Zahodni Evropi ne morejo vzpostaviti enotne politične fronte ali vsaj tesnejšega političnega sodelovanja, ki bi moglo vplivati v neki meri na potek političnih dogodkov in na politični razvoj v teh deželah.

B. Mikoš

Za naše kmetovalce

Še nekaj o koloradarju

SE O »KOLORADSKEM« PROBLEMU

V zvezi s člankom »Koloradski hrošč nam bo pred nosom uničil krompirje v predzadnji številki Novic, nam je poslal naš naročnik M. L. iz Starega Kota pri Dragi daljši dopis o vzrokih, zakaj je borba proti koloradskemu hrošču neuspešna. Med drugim avtor članka piše o nevarnosti koloradarja, pravilno poudarja težak problem in nevarnost, ki preti krompirjevim nasadom zaradi hrošča. Moje mnenje je, da zato niso bili doslej doseženi boljši uspehi v boju s koloradarjem, ker nas je bilo premalo. Če bi vsak prizadeti priskočil temu boju na pomoč, se ne bi vrteli v začaranem krogu.

Tudi šolsko mladino bi lahko koristno uporabili pri zatiranju koloradskega hrošča. Samo z združenimi močmi nam bo uspelo, da bomo krompirjevega škodljivca omejili in enkrat tudi uničili.

KOLORADSKEGA HROŠČA VEDNO VEČ

Pred kratkim smo obiskali kraje v Ribniški dolini in v velikokoliški in dobrepoljski občini. Ljudje so nam pripovedovali, da se je letos koloradski hrošč pojavil v zelo velikih množinah, kakor še nikoli doslej. Kmetje se bore s hroščem kakor vedo in znajo. Zvedeli smo tudi, da primanjkuje škropiva za uničevanje koloradskega hrošča. Zadrage niso računale na tolikšen »obisk« koloradarja, zato so naročile le toliko škropiva, kakor lansko leto. Sedaj pa so na-

stale težave, ker škropiva povsod primanjkuje. Zadrage se trudijo, da škropivo preskrbe in pomagajo kmetovalcem s škropilnicami in drugim v borbi proti največjemu škropirjevemu škodljivcu, ki grozi, da bo uničil krompirjev pridelek v naših krajih.

Letos bogata letina

V Vojvodini, Sremu in Banatu bo letos zelo bogata žetev. Žito je v teh krajih obrodilo kot že dolgo ne. Povprečno so kmetje pridelali na hektar 30 do 35 centov pšenice. Dobra letina pa ni samo zaradi ugodnega vremena, temveč tudi zaradi dobro obdelane zemlje, gnojenja in smotne zbirne semen. Rekord v višini pridelka ima Kmetijsko posestvo Zeleno polje na Belju, ki je pridelalo 50,6 q na hektar.

Med različnimi vrstami pšenice se je posebno izkazala »Fortunata«, ker je dala ponekod tudi do 75 metriških stotov pridelka na hektar. Ta vrsta pšenice se je pri nas zelo obnesla in rodi ravno tako dobro kot v Italiji, od koder je prišla k nam. Tudi domače vrste pšenice so lepo obrodile, celo do 35 stotov na hektar. Samo v okraju Vinkovci računajo, da bodo imeli letos za 6000 vagonov trž. viškov.

Kot kaže, bo letošnja letina najboljše po osvoboditvi. To je razveljavilo, saj bomo imeli od tega prav vsi korist.

Tudi v naših krajih kaže letina še kar dobro. Ječmen je v glavnem že požet, in je letos dobro obrodil. Tudi pšenica in ostale ži-

NAD 70 HA PAŠNIKOV

Zadružni pašniki na Travnih gori merijo nad 70 ha skupne površine. KZ je po osvoboditvi vložila precej sredstev za urejevanje pašnikov. Kljub temu pa bo potrebno opraviti še veliko dela. Očistiti morajo grmovje in brinje na nekaterih pašnikih ter pašnike gnojiti. Za napajanje živine, ki se pase po pašnikih, imajo urejene cisterne z vodo.

tarice lepo kažejo. Če ne bo toče ali podobnih vremenskih nezdog, se bodo tudi pri nas kašše napolnile z žitnim zrnjem.

DOBER PRIDELEK ŽITA V MAKEDONIJI

Po predhodni oceni je povprečni pridelek pšenice v Makedoniji 13 stotov ali 370 kg več kakor lani. Pridelali so tudi več rži, ječmena in ovsa.

Veliko je bilo storjenega za zdravje ljudi

Druga svetovna vojna je tudi v naših krajih pustila za seboj razdejane, zlasti na komunalnih objektih in napravah. V našem okraju je okupator uničil in požgal 9023 stanovanjskih poslopij, 4847 gospodarskih zgradb in 36 kulturnih in fizikalnih poslopij oziroma ustanov. Če k temu prištejemo še žrtve ljudi, katerih je bilo v okraju 2198 ali 10,8 odst. celotnega prebivalstva okraja, si bomo o situaciji po osvoboditvi lahko ustvarili kaj jasno podobo.

Stanje komunalnih naprav, zlasti vodovodnih objektov in naprav se pred vojno ni bilo zadovoljivo. Majhnemu številu še pred prvo svetovno vojno grajenih krajevnih in vaških vodovodov, katerim je do neke mere prizanesel zob časa, vojna vihra ni prizanesla. Sunko-

Letos 210 milijonov dinarjev narodnega dohodka v občini Lašče

V letu 1957 bo znašal skupni družbeni proizvod 228.757.000 din. Pri tem bo nosilo največje delež kmetijstvo in gozdarstvo s 189 milij. din družbenega proizvoda. Delež v družbenem proizvodu, ki ga bo ustvarila trgovina, bo znašal okoli 23 milij. din in bo približno 8 odst. manjši od lani. Na to bodo vplivale specifične posebnosti.

V občini Lašče bodo ustvarili v tem letu približno 210 milijonov din narodnega dohodka in sicer: kmetijstvo in gozdarstvo 172 milij. din, trgovina 22.597.000 din, obrt 9.859.000 din itd. Narodni dohodek se bo v primerjavi z letom 1955 povečal v tem letu za 20 odst.

Družbeni proizvod na enega prebivalca bo znašal 45.751 din, narodni dohodek pa 41.988 din. Oba sta precej višja od lanskega.

V gospodarstvu prevladuje privatnega sektorja bo znašal 196 milij. 630.000 din, zadržnega sektorja 27.464.000 din, državnega

sektorja pa 4.663.000 din. Privatni sektor ima tudi največjo postavko pri ustvarjanju narodnega dohodka, ki znaša za privatni sektor 179 milij. 638.000 din, za zadržni sektor 25.738.000 din in za državni sektor nad 4.560.000 din.

Iz omenjenega je razvidno, da je osnovna panoga gospodarske dejavnosti v občini Lašče kmetijstvo in gozdarstvo, ker ima 82,6% udeležbo v celotnem družbenem proizvodu.

Osnovna panoga kmetijstva je živinoreja in poljedelstvo. Statistika za leto 1956 nam pove, da imajo v tej občini 2985 goved, 341 konj itd.

Ugodni trg za živino svorjave pasme z dobro organiziranimi sejmi in selekcija ugodno vplivata na povečanje živinoreje. Največjo zaslugo, da živinoreja v laški občini tako lepo napreduje, imajo tamkajšnje kmetijske zadrage, predvsem pa zadruga v Velikih Laščah.

viti pretresi zemlje so zrahljali spoje cevovodov tako, da vodovodi niso izgubili samo na svoji izdatnosti — ampak so defektni cevovodi nudili najboljše pogoje za onesnaženje in okuženje pitne vode. Isto stanje je bilo z ostalimi vodopreskrbnimi in napravami za odvajanje fekalnih odpadkov. Ustvarjeni so bili vsi pogoji za izbruh in nadaljnje širjenje črevesnih nalezljivih bolezni v epidemičnih oblikah. In res. Število posameznih primerov črevesnih nalezljivih bolezni je raslo iz leta v leto, v mestu Kočevju pa je kmalu po osvoboditvi izbruhnila epidemija trebušnega tifusa, leta 1951 in ponovno leta 1953 pa epidemija paratifusa B. Bolezen je povzročila okužena voda iz rešetastega mestnega črpalnega vodovoda, kamor je vdrla onesnažena voda iz neurejene kanalizacije.

Zaradi teh epidemij so začeli popolnoma obnovljati mestni vodovod v Kočevju in graditi odvodno kanalizacijo. Pri tem je bil dosežen že lep napredek, epidemije črevesnih bolezni pa so prenehale.

Ker je število črevesnih nalezljivih bolezni na določnem področju do neke mere tudi merilo higienke režima, predvsem pa stanja vodopreskrbnih objektov in ostalih sanitarnih naprav, nam padeč teh bolezni pove, da je bilo treba pri tem trdo delati. Že leta 1952 je Centralni higienški zavod v Ljubljani z lastnim proračunskimi sredstvi v našem okraju asaniral ne-

urejeno gnojlišče, iz katerega je bila pred ureditvijo možna okužitev krajevnega vodovoda.

V letu 1953 pa je že tudi OLO Kočevje odobril za male asanacije 200.000 din, ostalo pa je prispeval Centralni higienški zavod, da je bilo v letu 1953 zgrajenih oziroma asaniranih za 779.000 din objektov. V letu 1954 pa se je v našem okraju pričelo z načrtnim delom malih asanacij. Imenovana je bila okrajna komisija za male asanacije, ki ima predvsem naslednje naloge: Zbiranje podatkov o obstoječem higienkem režimu in nevarnostih izbruhov črevesnih nalezljivih bolezni, posredovanje gradenj in obnovo vodopreskrbnih naprav in objektov. Zanimeresirati mora tudi prebivalstvo posameznih, za asanacije določenih naselij itd.

Okrajna komisija za male asanacije je v okviru danih možnosti izpolnila svojo nalogo.

44 MILIJONOV ZA KOČEVSKI VODOVOD

Kočevski vodovod bo kmalu postal resničnost. Te dni bodo dali dela za vodovod na licitacijo. Računajo, da bodo najkasneje v avgustu letos začeli z delom pri vodovodu na relaciji 3800 m od Slovenske vasi, kjer je rezervni rezervoar že zgrajen, do Kočevja in da bodo z vodovodnimi deli še letos zaključili. Vrednost teh del je preračunana na 44 milij. din. Ko bo vodovod dograjen, bo vprašanje pitne vode v Kočevju rešeno.

Svinja s svojim zarodom

Tudi v KZ Travnik so delavni

Kmetijska zadruga Travnik v Loškem potoku ima skupaj 164 članov, od teh je 132 članov z glavnimi deleži, ostali pa so družinski člani. Pri zadrugi delujejo živinorejski, sadjarski, poljedelski, hranilno-kreditni odtsek in trgovina. Trgovina se bavi tudi z odkupom kmetijskih pridelkov in gozdnih sadik. Zelo delaven je živinorejski odtsek. Precej so storili za izboljšanje semenskega krompirja. Že skoro vsi kmetovalci sadijo novi vrsti semenskega krompirja »Mer-

kure« in »Vorac«, ki dajeta boljše pridelke kot prejšnji krompir.

Zadruga je imela v janskem letu ca. 23.000.000 din prometa, pri tem so ustvarili 161.000 din dobička.

Zadruga v Travniku ima gospodarski načrt za leto 1957. Ta predvideva nabavo prevozne sadne škropilnice in bobna za razkuževanje semen itd. 100.000 din pa je določeno za ureditev zadržnega pašnika in živinskega napajališča.

Več političnega dela v organizacijah ZB

V organizaciji ZB občine Draga-Loški potok je približno 150 članov. Krajevnih odborov ZB je pet, sedež občinskega odbora ZB pa je na Hribu. Spomenik v spomin padlih talcev je v Sodolu, spominske plošče pa na šoli na Hribu in v Dragi. V Dragi nameravajo odkriti veličasten spomenik padlim borcem. Spomenik bo stal na vidnem mestu.

Aktivnost članov Zveze borcev je v potoški občini precej pomembna, predvsem pa se opaža zanimanje političnega dela pri nekaterih članih, kar ni pravilno. Več volje do dela bi moral pokazati tudi občinski odbor ZB.

PROSVETNO DELO POTOČANOV

Kulturno umetniško društvo »Ivan Vrtačnik« v Loškem potoku ima poleg drugih tudi dramsko sekcijo. Ta sekcija je zelo delavna. V nedeljo 30. junija so na odru prosvetnega doma na Hribu že tretjič ponovili igro »Matura«. V pretekli sezoni so igrali še več dramskih del.

KUD ima tudi svojo knjižnico, ki ima na zalogi lepo število knjig. Odprta je vsako nedeljo. Ljudje radi posegajo po knjigah. Društvo bi zelo rabilo pevovodje, ker imajo precej dobrih pevskih talentov. Ker pa nimajo pevovodje, pevski zbor ne more delovati, kar je velika škoda.

KAKO BO Z VREMENOM

Spet je teden okoli. Vsi vemo, kakšno vreme smo imeli v tem tednu, ne vemo pa, kakšno vreme se nam obeta v prihodnjem. Vremenski napovedovalci so nam napovedali za prihodnji teden takole vreme: Približno med 23. in 24. julijem hude nevihte in padavine z neurjem in z močno ohlajitvijo. Potem bo povečini jasno in vroče vreme, vendar niso izključene krajevne nevihte.

Ne pozabimo na NOB

V mesecu juliju praznuje slovenski narod dva zgodovinska dneva, ki nas spominjata na našo slavno preteklost, posebno pa na našo zmogljivo borbo v drugi svetovni vojni. To sta Dan borcev, ki smo ga praznovali 4. julija in Dan vstaje — 22. julij.

Ta dva dneva sta posebno pomembna za prebivalce Kočevske, ker nikjer v Sloveniji ni bila vključena v narodnoosvobodilno borbo tako ogromna večina prebivalstva kot tukaj. Prav tako so se prav na Kočevskem v času NOB vrstili izredno važni zgodovinski dogodki: drugi zbor aktivistov na Pugledu 28. do 30. aprila 1943, Zbor opolnoštev slovenskega naroda v Kočevju, 1. do 3. oktobra 1943, ustanovitev treh narodnoosvobodilnih

brigad, zmaga edinic NOV nad Italijani v Jelenovem žlebu, zmaga nad Nemci in belogardisti na Hribu in še nešteto slavnih podvigov in zmag.

Za vse te uspehe v času NOB pa je prebivalstvo Kočevske ogromno žrtvovalo.

Da ne pozabimo naših uspehov in borb in da jih ohranimo bodičim pokoljenjem, bo od 24. julija do 15. avgusta letos obiskala Kočevsko skupina zgodovinarjev in patologov. Ti bodo zgodovinsko pomembne kraje slikali, zaznamovali v zemljevide in opisali dogodke.

Vse kočevsko prebivalstvo, posebno pa še borci, ki so bili v času zgodovinskega dogajanja prisotni, morajo tem ekipam pomagati.

Ali je tako prav?

Prav rad obiščem kraje, kjer sem včasih hodil kot partizan. Nedavno sem prišel v prijazno vasico Lašče pri Dvoru. Takoj sem opazil na njivi kmeta Tuška tri na pol polomljene križe. Ko sem vprašal, kaj tisti križi pomenijo, so mi odgovorili, da so tam pokopani trije partizani. Torej, tovariši, bivši partizani, kaj bomo rekli na to, da se zdaj, leta 1957 leže kosti naših padlih tovarišev tam, kjer so padli? Edino, kar jim lahko damo, je lep spomin nanje. Ne bi pa smeli dovoliti, da se krave pasejo nad njimi.

Merhar Polde-Francelj

Spominska svečanost v Papežih

Preteklo nedeljo je bila v Papežih razširjena seja krajevnega odbora ZB, odbora SZDL in Zveze komunistov. Razpravljali so o delu Zveze borcev, zlasti pa so se pomenili o letošnjem praznovanju Dneva borcev in o Dnevu vstaje.

Dan borcev so zelo lepo proslavili. Priredili so sprejem partizanskim staršem, vojnim vdovam in invalidom. Sprejema so se udeležili tudi borci NOB. Sprejem je bil zelo prijeten in prisrčen. Navzoči so zatrjevali, da kaj takega še niso po vojni doživeli.

Prav tako so se pogovorili o proslavi Dneva vstaje — 22. juli-

Vsem občanom čestitajo k 22. juliju Dnevu
vstaje slovenskega ljudstva

Okrajni ljudski odbor Kočevje

Občinski ljudski odbor Kočevje

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZK
Občinski odbor ZB
Občinski komite LMS
ter ostale organizacije

Dvojna zmaga na Majerju

Ko so spomlad 1941. leta vkorakale v našo domovino čete italijanskih fašistov, je marsikdo vzdihnil: »Sedaj bomo spoznali, kaj je svoboda.« Posebno dobro je fašistično dobroto poznalo trpeče ljudstvo, ki je živelo ob stari jugoslovansko-italijanski meji, saj so od leta 1918 dalje sprejeli marsikatero Slovenca ali Hrvata, ki je pobegnil iz okupirane Istre pred nečloveškim terorjem italijanskega fašizma. Kmalu za kolonami tankov in pehote črnosrajčnikov, je vkorakala tudi armada v civilnih oblekah. Ta je takoj uvedla italijansko oblast, šole in vse uradovanje je bilo v italijanskem jeziku. Kjerkoli je stal stražar, je bila tudi plošča z napisom »Salutare soldato«. To je bil znak, da mora vsak, ki gre mimo, s fašističnim pozdravom pozdraviti stražarja. Veliko starčkov ni vedelo, da je treba fašiste pozdraviti, zato so bili zavrtnjeni in po več dni zaprti. Takšno ravnanje fašistov je kmalu vzbudilo pri ljudstvu še večje sovraštvo in odpor. Njihov sklep je bil: »Raje smrt, kakor suženjstvo!«

kjer je bila stalna italijanska straža, ki ju je pozdravila. Toda karabinjerji, ki sta jih zasledovala, so se poslužili povprečne steze in tako prej prišli v Cabar. Partizanska mirna in nasmejana pred italijansko stražo obrnila motorno kolo in se odpeljala v svojo bazo. Italijani v Cabru so kmalu ugotovili, da se karabinjerja v motornim kolesom in žrtvijo, po kateri sta šla, nista ob času vrnila. Pred mrakom so povpraševali, če je kdo videl motorno kolo s karabinjerjema. Kmalu so dobili podatke, da se je motorno kolo odpeljalo v smeri Tršča. Tako je motorizirana kolona z močnimi patroljami odšla v smer Parg—Tršče—Smrečje—Zamost—Plešce in nazaj v Cabar, medtem pa so tovariši Rakeške čete mirno počivali blizu Majerja.

Napad na Italijane

18. aprila se je zbrala skupina tovarišev s Kozjega vrha in okolice, med katerimi so bili Pantar Pero, Ožbolt Joško, Zagor Jože in Filip, Skednar Franc-Hasan, Turk Tine in Zvone, Turkov Franjo iz Tajčarjev, Matija Kovač tudi iz Tajčarjev, Janeš Filip iz Janežev, Hudolin Franjo iz Tuškov in drugi. Vsi so šli v Novi Kot, kjer

kamioni. Še ni jih dobro razmestil že se je slišal glas opazovalca: »Gredo, že so pri Mohoriču. Samo štirje kamioni se vidijo,« itd., itd. Tov. Martin je še dal posamezna navodila. Tov. Pantar je še z enim tovarišem za vsak slučaj postavil gredo čez cesto. Tako je bilo vse pripravljeno, vse na svojih mestih, vse tiho in mirno, kakor da ni nikjer nikogar. Srca borcev so malo močnejše in hitreje bila, toda to samo tako dolgo, dolder so morali skriti in pripravljeno čakati. Kmalu so se približali kamioni. Fašisti so bojazljivo gledali na vse strani. Ko se je prvi kamion približal gredi, je tov. Martin dal signal s strelom.

Smrt fašistom

Naenkrat so bili zasuti vsi kamioni z bombami. Prvi trije kamioni so bili takoj razbiti. Preostali fašisti so se zalomili za avtomobil in začeli streljati. Slišalo se je tudi jokanje in vpitje »Mamma mia.« Partizani so jim odgovorili z jurišem na cesto in so potolkli vse, kar je bilo še živo. Fašistična »hrabrost«, ki so jo zelo radi pokazali, ko so ubijali in mučili mirno in neoboroženo prebivalstvo, starčke, matere, otroke, ali zvezane in okovane partizane, je sedaj prišla popolnoma do izraza. Nekateri so pred partizansko cevjo vpili »Jaz sem tudi komunist, imam ženo in otroke!« itd. Partizani so dobro vedeli, kakšni komunisti so fašisti, a ko so še slišali besede »ženo in otroke« so se spomnili na otroke in matere, katerim so Italijani pobili očete, oziroma tovariše. Zato ni bilo milosti za nikogar. S četrtega kamiona, ki je bil bolj zadaj, je uspelo dvema skupinama pobegniti. Ena skupina je bežala proti Kavallri, a druga proti Kozjemu vrhu. Skupina, ki je šla proti Kavallri, se je na hribu zaklonila in vžgala ogenj na partizane, ki so pobirali plen in obračunavali s še živimi fašisti okoli razbitih kamionov. Partizanski mitraljez in ogenj iz pušk jih je kmalu prislili, da so se razbežali. Nekateri fašisti so drugi dan prišli v Cabar brez kap in brez orožja. V prvem kamionu, kakor da je slučaj hotel, je ostal edino živ mladi fant Baraga, ki so ga Italijani ujeli na Milanovem vrhu. Italijanov je bilo 134 mrtvih. V Cabru so jih pokopali 28, ostale so ponoči vozili proti Reki. Partizani so zaplenili mnogo orožja in municije. Partizani niso imeli nič izgub, samo Turk Tine s Kozjega vrha je bil ranjen v nogo.

Pokol civilnega prebivalstva

Da bi fašisti pred javnostjo zmanjšali poraz, ki so ga doživeli in da bi lahko govorili in pisali, da so tudi oni pobili nekaj partizanov, so s pomočjo okrepitve z Reke in Gerova 20. aprila pretaknili Majer, Kozji vrh, Novi Kot itd., ter streljali na vse, kar so živoga videli. Okolili so vas Erženi ter po svojih starih metodah odvedli vse moške, ki so jih dobili doma. Mučili in pretepali so jih ves dan, nato pa so jih v Tatinski dragi ubili. Ubili so Zbašnjak Toneta z dvema sinovoma, Zbašnjak Antona, Stimac Franja, Stimac Antona, Eržen Josipa, Eržen Jakoba in Eržen Ceneta.

Uspehi Rakeške partizanske čete, okrepljene z novimi borci in divjaško italijansko mučenje in ubijanje mirnega in neoborožena prebivalstva je kakor velika eksplozija vzdignila vso Loško dolino, del Dolenjske in Gorski Kotar v oboroženo borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem. Dvignil se je Prezid, Kozji vrh, Novi in Stari Kot, Trava, Draga, Podpreska, deloma Loški potok in vse vasi do Oslinice. K partizanom je prišlo 107 borcev. To je bil zadnji čas, ko se je bilo treba odločiti za življenje ali smrt. Tedaj so domači izdajci morali pokazati svoje pravo lice in se počasi zbrati v italijanskih četah zaradi bojazni pred partizani. Akcija na Majerju ni bila samo velik vojaški uspeh, ampak je bila največja in najmočnejša politična zmaga nad okupatorjem in domačimi izdajci ter predstavlja konec ilegalnih priprav in začetek splošne množične oborožene vstaje v tem kraju.

Napisala Križ Anton in Pantar Pero.

Partizanska edinica na pohodu. Na desetine kilometrov so prehodili partizani po naši zemlji. Dostikrat lačni in snegu, dežju ali pa v hudi vročini

In bila je pomlad...

Pomlad. Kako si bahava in razsipna s svojo lepoto, kakor da hoče z njo vse zaslepit in potegniti življenje za seboj s svojo omamljivo opojnostjo. Leta teko, čast se spreminjajo, ti pa ostaneš vedno enaka. Tvoj je vsak delček zemlje in s svojo bohotnostjo prodrš v najskrivnejše kotičke človeškega življenja. In vendar prinašaš s seboj grenke spomine, spomine na vse, kar so pretrpeli naši bratje, sestre in sinovi v pomladi svojega življenja.

Kakor nekoč šumlja med skalami bister potoček. V njegovem tolmumu se zrcalijo breze. Visoko nad njimi je svobodno nebo, v katerega strmi vse, kar si želi svobode. Tudi v to samoto prihaja pomlad. Ta spokojni mir je premočil val vojne in ga oskrnil s smrtjo. Tu, v tej samoti je grob, ki kakor nema priča kriči pod maščevanju vseh sinov naše zemlje... Tudi takrat je bila pomlad.

Sem prihaja leto za letom, dan za dnem stara mati. Veče, zgarane roke urejajo bomo rušo, pod katero počiva njen sin-partizan. Ne, to ni njen sin, to ni njen Ivo, ki je padel bog ve kje, vendar stara mati čuti, da tudi v tem grobu in v vseh grobovih leže njeni sinovi. Kako rad bi se vrnil. In vendar se je rad žrtvoval za svobodo. Trudne roke ji visijo ob telesu, iz žalostnih oči ji kane solza. Zdi se ji, kakor da iz groba prihaja tih vzdih:

Rad bi ti napisal pismo, poslal bi rad vsaj en pozdrav...

Ivo je bil sin delavske družine. Mlad je bil, ko je z očetom prvič prišel v tovarno. Občutil je težo takratnega režima in izkoriščanje delavcev. Ostal pa je mlad. Potem je prišla vojna. Tovarne ni bilo več, oče mu je umrl. Edina tolažba mu je bila stara mati, ki mu je dajala, kar si je odtargala od ust. Bolelo ga je. »Tako ne more več naprej, mati!« je nekoč dejal. Od-

šel je. Gozd mu je bil drugi dom, tovariši so mu nadomestili družino.

Sedemnajst let je imel, ko je prvič prijel za orožje, ki pa ni bilo namenjeno samo tuju, pač pa tudi domačim izdajalcem.

Tistega leta je bila huda zima, pomlad pa je zgodaj stala sneg. Trobentice in zvončki so pokrili pobočja, le po dolinah je še ležal sneg. Med partizani je bilo pravo pomladno navdušenje. Vendar so vedeli, da se bo s pomladjo začelo vsakodnevno ropotanje sovražniških mitraljezov.

Tudi Ivo je prebil zimo. Rad bi bil obiskal mater, sosedovo Anico, vse, ali bila je vojna. Zavedal se je, da je drobec sile, ki ji je potreben. Lačen se je kot kurir v snegu prebijal preko dolenjskih gričev. Pred očmi mu je sijalo novo, lepše življenje. Saj je bil še mlad...

Bil je deževen aprilski dan. Komendant mu je zaupal težko nalogo. Prepeljati je moral desetotico mladih neizkušenih fantov k drugi četi. Zgodaj zjutraj so krenili po razmočenih gozdnih poteh. Drobna dež se je zajedal v obleko. Tiki in mrki so bili ti mladi fantje. Ivo je vedel, da v njih divja boj, ki ga je sam bojeval, ko je odšel od doma, ko je bil prvič premočen in lačen. »Naučili se boste, fantje,« si je mislil sam pri sebi in kar sram ga je postalo ob tej misli.

Okrog polneva so prišli do prvega naselja. Ivo je pustil fante na robu gozda, sam pa je krenil v vas. Vprašal je po sovražniku, a nihče ni vedel ničesar povedati. Čakali so do večera, nato so se napotili, da bi prečkali železniško progo. Počasj so se bližali nasipu. Mrak se je zgostil, da so komaj videli drug drugega. Iz teme je pred njimi vstal železniški nasip. Prvi je srečno skočil preko proge. Tedaj se je nenadoma vsula toča krogel iz strojne in se zarila tik nad glavami v nasip. »V zaklon!« Fantje so popadali. Kako bi se branili! Puško je imel samo vsak drugi partizan. Tudi nekaj bomb so imeli. Samo Ivo je nosil brzo-strelko. Kaj sedaj? V temi se je bilo težko orientirati. Strelji so padali od vseh strani. Bili so obkoljeni in izdani. Spomnil se je na tovariša. Kaj je z njim? Naglo se je pognal preko nasipa. Iz teme je zaslišal rahlo stokanje. Ivo je vedel, da se bo težko izvlekel iz te kaše. Pograbil je tovariša in se naglo splazil nazaj. Streljanje je prenehalo. V mislih se mu je motalo tisoč načrtov. Fantje so drhteč ležali med skalami. To je bil njihov prvi ognjeni krst.

»Umakniti se moramo!« Ranjenec je stokal. Niti deset korakov

K. Oražem

Partizani v Ribnici

Začetek upora

Že jeseni 1941. leta so se na iniciativno članov ZK začele priprave za oboroženo vstajo. Te priprave so bile še bolj organizacijskega in propagandnega značaja. Na ilegalnih sestankih so zanesljivo in delavskemu gibanju naklonjeni ljudje dobili navodila partijskih aktivistov, da skrivaj zbirajo orožje in s političnim prepričevanjem pridobivajo nove ljudi in jih pripravljajo za borbo.

Ob koncu marca in v začetku aprila 1942. leta so Italijani s pomočjo domačih izdajalcev izvedeli, kaj se pripravljajo, zato so začeli z aretacijami vplivnih ljudi. Med prvimi so v Cabru aretirali advokata dr. Koritnik Bogdana, učitelja Koritnik Mladena, davkarja Rožiča, agronoma Knežoviča in druge. Inž. Zdravko Turk je pravočasno pobegnil v Novi Kot. Aretacije so bile tudi v Prezidu, Kozjem vrhu, Travi, Dragi itd. Sredi aprila je bil odločilen sestanek na Kozjem vrhu (pri Mohoriču). Na sestanku so bili tov. Kovač Slavko-Smeli, tov. Zorko, Ožbolt Franjo, Rafel s Prezida in drugi. Tov. Smeli in Ožbolt sta pojasnila politično in vojaško situacijo doma in v svetu. Povedala sta, da so Italijani izvedeli za delni načrt vstaje in da bodo izvajali sankcije. Na sestanku so odločili, da je treba bolj skriti orožje in vse, kar bi Italijanom prišlo prav pri ropanju. Ljudem so svetovali, naj se v času italijanskih pohodov umaknejo v gozd, ker Italijani nečloveško postopajo z ljudstvom. Na tem sestanku so se tudi odločili, da se 18. aprila zberejo na določenem mestu v Novem Kotu, da se bodo priključili rakeški partizanski četi. Podoben sestanek je bil tudi v osnovni šoli v Novem Kotu.

Aretirani so bili tudi antifašisti Klepac Slavko, Klepac Veljko in Paulin Vide, vsi iz Prezida. Italijani so jih potem ubili na Vršču ko so jih peljali na Reko. Ko so jih 16. aprila italijanski karabinjerji morali odpeljati v čabranske zapore, so jim partizani Rakeške čete, ki ji je poveljeval tov. Slavko Kovač-Smeli, pripravili zasedo na cesti med vasio Majer in Parg v Tatinski dragi. Ko so partizani čakali v zasedi, je okoli polne iz Cabra pripeljalo trosedežno motorno kolo, na katerem sta sedela dva karabinjerja, ki sta šla po neko žrtev. Karabinjerja so živa ujeli in odpeljali, kasneje so ju likvidirali. Ko so ju peljali v gozd, je eden izpustil iz žepa spisek ljudi, ki so jih Italijani nameravali aretirati. Po cesti je takrat pripeljal avtobus redne proge Prezid—Reka, v katerem so bili tudi karabinjerji z aretiranimi tovariši iz Prezida. Ker so ti karabinjerji morali iti iz Parga v Cabar peš, so partizani kmalu spreminili načrt. Ivan Slabe-Lisjak in Tone Kerenčič-Tarzan sta se hitro oblekla v karabinjerjske uniforme in z zaplenjenim motornim kolesom hitela proti Cabru.

se jim je pridružila skupina iz Novega Kota, v kateri so bili inž. Tih in mrki so bili ti mladi fantgalno živel v Novem Kotu), Turk Jakob, Mavrin Tine, Grajš Ivan in drugi. Obe skupini sta se priključili Rakeški četi, ki je bila v začasnem taborišču blizu Novega Kota.

19. aprila zgodaj zjutraj je preko Majerja pripeljala kolona štirih polnih kamionov fašistov. Šli so požigati in ropati v Milanov vrh. Tam so našli samo prazne hiše, ki so jih z velikim veseljem požigali, a prebivalstvo je bilo vse v gozdu. Okoli 12. ure je med partizani Rakeške čete vzkliknil nekdo: »Gremo hitro na Majer.« Bilo jih je komaj dvajset. Imeli so en puškomitraljez, nekaj pušk in precej bomb. Šli so hitro in ni bilo časa niti govoriti, kaj bo na Majerju. Vodil jih je po skrivnih poteh tov. Dušan Zorc-Martin. Ko so prišli v Tatinsko drago, jim je tov. Martin na hitro pojasnil, da pride italijanska kolona, ki jo bo treba uničiti. »Začetek napada bo moj strel iz revolverja,« je še na hitro povedal in razmestil borce po skupinah, kakor je predvideval, da bodo prišli

Pred ofenzivo v Danah

V zadnjih dneh oktobra 1943. leta sem bil na »mrtvi« straži na hribčku, ki meji vasi Bukovico in Danec. V Danah je bilo takrat več teže in lažje ranjenih borcev. Nad namj so se spreletavala nemška letala in nas zasipala z Rupnikovimi pozivi na predajo. Ko smo brali te pozive, smo se smejali in kazali fige za odhajajočim letalom.

Nemška ofenziva je bila na vidiku. Gamenje topov se je grozeče bližalo tudi Ribniški dolini. Nočno temo so orali bliski nemških žarometov, tipali za partizani in nam grozili. Nenadoma je prišla vest, da so Nemci že na slovenski strani Kolpe. Začeli smo se pripravljati na umik v Travno goro. Ranjenci so bili mirni. Vedeli so, da jih tovariši ne bodo pustili, da bi prišli v roke sovražniku.

Posebno mi je ostala v spominu zadnja večerja v Danah, ki je bila za nekatere res zadnja. Matere so nam nosile na mizo vse mogoče jedi; od koruznih žgancev in fižola, do krompirja v oblicah. Ob misli, da bomo šli v gozdove, kjer ne bo tako kmalu tople hrane, nam je šla jed v slast. V sobi so se drenjali otroci in strmeli v naše orožje. Med njimi je bilo tudi dekletce, staro kalcih 13 let. S svojimi lepimi očmi je zrla vame in me verjetno hotela nekaj vprašati. Takrat pa je prišlo nemadno povelje: »Takoj odhod, Nemci se bližajo.« Pred nekaj leti sem to dekletce zopet srečal. Takoj sem jo spoznal po njenih očeh. Ona me ni več

poznala. Še dobro pa se spomni, kako je bilo tiste dni v vasi in da je tisti dan, ko smo se mi poslavljali iz Dan, ostala brez večerje, ker je mati dala vse partizanom. Povedala je, da so veliko pretrpeli pred Nemci. Danes ji je dobro in službo ima.

Res, težko je bilo tiste dni. Z ranjenci smo se umikali v temni noči po slabih poteh in stezah. Od

časa do časa so nam svetili v hrbe Nemci z žarometi, ki smo jih stokrat prekleli. Umik je bil težaven, saj je bilo treba nekatere težje ranjence prenašati na hrbtu, drugi so se mučili po bergljah itd. Vendar ni bilo slišati iz ust trepečih nikakih tožb. Po več ur trajajoči poti smo prišli na vrh Travnje gore.

Prateča četa VIII. SNOB med NOB v letu 1944

Samo milijon nas je, milijon umirajočih med mrliči, milijon, ki ga trpljenje krotoviči, a ga nikoli ne unči, nikoli in nikdar!«

Albin Košmrj

VSEM BIVSIM BORCEM ČE-SITITA K 22. JULJU — DNEVU VSTAJE UREDNISTVO NOVIC.

K 22. juliju Dnevu vstaje slovenskega ljudstva čestita

ZDRAVSTVENI DOM

KOČEVJE

**Uprava za gozdarstvo pri OLO
Kočevje** čestita k dnevu vstaje 22. juliju

**Kolektiv
Hotela „PUGLED“**

čestita vsem svojim obiskovalcem k 22. juliju

Vsem delovnim kolektivom in odjemalcem električnega toka čestita k 22. juliju prazniku slovenskega ljudstva delovni kolektiv podjetja

KLJUČAVNIČARSTVO

čestita k Dnevu vstaje slovenskega naroda, vsem odjemalcem, poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom

Kočevje

ELEKTRO

KOČEVJE

Osem rudarjem, delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem čestita k Dnevu vstaje slovenskega naroda

**RUDNIK RJAVEGA
PREMOGA Kočevje**

Ob 22. juliju čestita in pozdravlja vse odjemalce tekstilnih izdelkov naše tovarne

T
Kolektiv

tekstilana

TOVARNA SUKNA KOČEVJE

Kolektiv
podjetja

» Avto «

Splošno avtoprevoznništvo Kočevje

pošilja borbene pozdrave vsem delovnim kolektivom

*K 22. juliju
Dnevu vstaje čestitajo*

**uprave in delovni kolektivi trgovskih
podjetji in trgovin**

PREHRANA KOČEVJE s prodajalno MOZELJ pri Kočevju
TEKSTIL KOČEVJE
ŽELEZNINA KOČEVJE
PRESKRBA Kočevje s prodajalnami z živilki Kočevje, SADJE ZELENJAVA Kočevje in LIVOLD
GALANTERIJA Kočevje
KNJIGARNA IN PAPIRNICA Kočevje
HRANA Kočevje
OSKRBA Kočevje s prodajalno Kočevje in STARI LOG
MANUFAKTURA Kočevje
OBUTEV Kočevje
Trgovina z mešanim blagom RUDNIK Kočevje s prodajalnami Rudnik - Šalka vas in mlekarno
Trgovina z mešanim blagom STARA CERKEV
POTROŠNIK Kočevje
ŠPECERIJA Kočevje s prodajalnami KOČEVJE, ŽELJNE in KOPRIVNIK
GROSISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE TRGOPROMET Kočevje
TRGOVSKO PODJETJE TOBAK Kočevje
KNJIGOVODSKI CENTER Kočevje
STEKLARSTVO Kočevje

**Se priporočamo
za nadaljno
naklonjenost**

Vsem občanom čestita k 22. juliju

**Občinski ljudski odbor
DOBREPOLJE**

**Z vsemi množičnimi
organizacijami in društvi**

**Trgovsko
podjetje
za nakup
in zbiranje
odpadkov**

Promet

KOČEVJE

čestita vsem kolektivom in zbiralcem odpadkov k 22. juliju Dnevu vstaje slovenskega naroda

FOTOLIK Kočevje čestita vsem delovnim ljudem in se še za nadalje priporoča

Velik uspeh Kočevarjev v Ljubljani

(Nadaljevanje in konec)

V tem letu smo prvič redno pričeli vaditi košarko. Člani so vložili precej truda v to, da naše društvo novo panogo. Ohrabil nas je uspeh, da smo izšli iz tekem kot področni prvaki in nastopili v Ljubljani v družbi najboljših partizanovih košarkarjev. Moštvo je zasedlo III. mesto, čeprav so bili izgledi boljše. To smo zakrivali delno sami, ker smo dopustili, da je bilo moštvo rahlo neorganizirano, kar se je kaj hitro maščevalo. Pohvaliti pa je treba vse tiste člane košarkarje, ki so vzdržali v tej težki borbi in rešili vsaj častno tretje mesto.

V vseh doslej navedenih tekmah smo nastopali v A razredu, to je razred, ki zahteva večjo kakovost in višje norme za doseg uspeha. Ker smo v streljanju z zračno puško nastopili prvič, smo prijavi naše moštvo v B razred, pa tudi tu smo doživeli prijetno presenečenje. S 171 krogi je naš član Malovič Mirko postal republiški prvak v B razredu. Presenečenje pa je v tem, da je dosegel največ krogov od vseh tekmovalcev tudi od skupine A in je tako najboljši strellec v vrstah Partizana Slovenije. V tej tekmi, ki je bila v telovadnici Partizana v Trnovem, je dosegel še član Meden Jože s 160 krogi drugo mesto in mladinec Cankar Franc s 131 krogi drugo mesto v svojem oddelku. Ta uspeh so dosegli mladi strelci našega društva pod vodstvom Rudi Franca, ki prav očetovalski skrbi zanje.

Tako smo prvi dan tekem, razdeljeni po vseh športnih igriščih in telovadnicah po vsej Ljubljani nizali uspeh za uspehom. Na večerni akademiji so bili razglašeni rezultati. Nštetu tovarišev iz vseh krajev nam je čestitalo. Mladina je s temi uspehi podprla vodstvo društva, podprla pa je tudi vero v delo društva pri vseh onih, ki so nam stali pri druženem razvoju ob strani in nas bodrili.

Drugi dan tekem smo vstalineka zaskrbljeni. Naše društvo je prvič nastopilo v partizanskem mnogoboju. S seboj smo imeli vrsto članov in vrsto mladink. To je bil nekak deseterboj, sestavljen iz

tekmovalca v prostih vajah, orodju in atletiki. Na stadionu v Tivolju se je zbralo preko 1000 tekmovalcev iz vseh oddelkov. Tekme so trajale od jutra do dveh popoldne. Že med tekami smo opazili, da vrsta mladink ne bo dosegla vidnejšega mesta kljub temu, da so tekmovalce v veseljem in voljo, imele pa so premalo izkušenj. Nad uspehi članov, ki jih je vodil društveni načelnik Trobentar Dominik, smo bili lepo presenečeni. Ker je bilo mnogo tekmovalcev, je bil dokončni rezultat uspehov gotov šele zvečer. Na večerni akademiji, ki ji je prisostvoval tudi maršal Tito, smo slišali po zvočniku, da je naša vrsta članov zasedla v partizanskem mnogoboju v II. razredu prvo mesto ter je tudi v splošni oceni vseh vrst nabrala največ točk, t. j. 491,6. Kot posameznik je republiški prvak v tej skupini naš vsestranski atlet in telovadec Kenik Franjo. Dobil je 75,1 točke, drugo mesto je pa zasedel z 69,9 točkami naš član Mihelič. Torej tudi mnogoboju nam je uspel, česar smo bili še posebej veseli, ker so nam večkrat ostro očitali, da to panogo partizanske dejavnosti zanemarjamo. Začetek je prodoren, nadaljnji uspehi pa bodo odvisni od telovadnice, do katere moramo priti čimprej, ako ne želimo, da nam polet društva ne bo zastal.

Naše poročilo pa ne bi bilo popolno, če ne bi omenili požrtvovalnega dela sodnikov našega društva, katerih je v Ljubljani sodelovalo 21 in so izpopolnili marsikatero vrzel, za kar so prejeli pohvalo načelstva Partizana Slovenije.

Tako smo prebili prva dva dneva festivala, ki sta potekala v tovariških tekmovalnih in v medsebojnem preizkušanju izurjenosti in moči slovenske mladine. Malo je bilo odmora in že so se pričele priprave za parado in množični nastop.

Naši pripadniki so sodelovali pri veličastni paradi po mestu, pa tudi pri stiku na Kongresnem trgu, kjer je imel pozdravni govor za vse udeležence predsednik Partizana Slovenije tov. Mitja Ribičič. V nedeljo so bile zgodaj zjutraj skuš-

nje za nastop. Pri popoldanskem nastopu so sodelovali vsi oddelki našega društva pri prostih vajah, kjer so se najbolj odrezale članice. Zvečer smo se odpravili s posebnim vlakom domov z vsemi ostalimi društvi našega okraja. Bili smo utrujeni, vendar polni najlepših vtisov, o katerih bomo poročali kasneje. Obširneje pa bomo poročali tudi o uspehih drugih društev iz našega okraja in o splošnem doprinosu k festivalu Okrajne zveze Partizan Kočevje in njenih društev.

Zmagovalna vrsta članov Partizana Kočevje v mnogoboju

Kočevski šoferji so praznovali

Marsikateri preživeli šofer in borec se spominja srditih bojev, ki so bili 13. julija 1943 okoli Žužemberka. V teh bojih so prvič posegli v boj šoferji z motoriziranimi oddelki, avtomobili in tanki. 13. julij je za šoferje zgodovinski dan in ga praznujejo kot svoj praznik.

Šoferji in avtomehaniki iz Kočevja so se na svoj praznik temeljito pripravili. Imeli so več sestankov. Posebno skrb so posvetili starim, zaslužnim šoferjem in jim pripravilo pravo presenečenje za njihove zasluge. Budnica je prebivalce Kočevja opozarjala na šoferski praznik. Nato je bil mimohod 70 lepo okrašenih motornih vozil. Ko so se motorna vozila ustavila pri hotelu Pugled, je šoferje in vse ostale pozdravil predsednik združenja šoferjev in avtomehanikov tov. Valič. Dal je besedo tov. Arku Drejšcu, ki je v jednatih besedah opisal delo šoferjev v NOV in da-

nes pri socialistični graditvi. Predsednik Valič je nato podelil 40 šoferjem pismena priznanja, 26 šoferjev pa je dobilo denarno nagrado od 3000 do 10.000 din. Kočevski šoferji so lahko ponosni, ker imajo med seboj zlatega nagradjenca, tov. šafarja Rudijsa, šoferja pri SGP Zidar Kočevje. Tov. Šafar je prejel od tovarne Mercedes zlato značko, ker je z osebnim avtomobilom prevozil brez okvar več 100.000 km. Kmalu po 12. uri so se proti kolodvorski restavraciji začeli pomikati množice meščanov, da bi si ogledale spretnostne vožnje šoferjev. Nekaj minut po 14. uri je bil start prvega motornega vozila. Sodelovalo je 30 motornih vozil. Šoferji so pokazali, da moštvo obvladajo razne ovire. Najbolj pa se je izkazal v spretnosti vožnji jugoslovanski reprezentant v moto-dirkah tov. Drogenik Alojz. Trije prvoplasirani zmagovalci so prejeli denarne nagrade, ki jim jih je podelil predsednik šoferjev in avtomehanikov Valič. V posameznih razredih so bili zmagovalci:

Mopedi: Starc Rudi, Božič Albin. Motorji do 250 ccm: 1. Drogenik Alojz, 2. Podraž Jože, 3. Glavač Gusti. Motorji do 500 ccm: 1.

Upokojenci so razvili prapor

Že v jeseni leta 1956 si je podružnica Društva upokojencev v Kočevju zadalala nalogo, da si bo nabavila prapor. Organizirali so nabiralno akcijo, ki je toliko vrgla, da so upokojenci uresničili svojo zamisel. 7. julija popoldne so upokojenci na vrtu kolodvorske restavracije v Kočevju razvili društveni prapor. Slovesnosti se je udeležilo nad 200 upokojencev, članov podružnice iz Kočevja in okolice ter gostov. Sodelovala je tudi rudniška godba. Prapor je razvil predsednik podružnice Peter Čero, ki je govoril o delu podružnice od ustanovitve do danes. Nato je prebral imena darovalcev, ki so omogočili nakup prapora.

Praporu sta botrovala Jože Novak, upokojeni major JLA in njegova soproga Justina, ki je pripela na prapor trak — slovensko trobojnico, v katerem sta vtkan

imeni obeh botrov. Tov. Novak se je zahvalil za zaupanje in poudaril pomen prapora za podružnico. Tudi zastavonoša Karel Mihelič se je zahvalil in dejal, da bo prapor vestno čuval.

Po končani slovesnosti je bila veselica, na kateri je vladalo med upokojenci veselo razpoloženje. Nekateri so se spustili na plešišče in se lahkih nog vrteli po taktih muzike.

Naj še pripomnimo, da si je podružnica Društva upokojencev nabavila poleg prapora tudi spominsko knjigo, v kateri je napisana zgodovina podružnice. Vpisani so darovalci, ki so kakor koli prispevali za nabavo prapora in darovalci žebličkov za prapor. Upravni odbor podružnice se vsem v imenu članstva prav lepo zahvaljuje za pomoč.

D. J.

Gasilci so se združili

V nedeljo 14. julija je bila skupna seja občinskih gasilskih zvez Loški potok in Sodražica v Vagovki. Gasilski zvezi sta se združili v eno OBGZ. Na skupni seji so razpravljali o delu v obeh gasilskih zvezah. Najprej so poročali gasilci iz Sodražice. Slišali smo, da je v gasilskih vrstah precej novih članov. Gasilska društva Sodražica, Zamostec in Zigmariče so ustanovila pionirske odrede. Mladi gasilci se redno udeležujejo gasilskih vaj. Imajo tudi igrališče za odbojko in za razne igre. Vodja mladih gasilcev tov. Rus je pri PGD Sodražica iz-

uril tudi desetino mladincev, ki so že večkrat samostojno nastopale. V zadnjem tromesečju je bilo večje število mokrih in suhih vaj.

Iz primerjalne ocene disciplin v prvem delu ocenjevanja je doseglo društvo Sodražica največ točk, zatem pa društva Zamostec in Gora. Ocena drugega dela bo v začetku avgusta. Tedaj bodo tudi sektorske vaje gasilcev.

Nato so poročali gasilci iz obč. GZ Draga-Loški potok. Najbolj delavni društvi sta v Podpreski in Malem logu. Letos v aprilu so ustanovili novo PGD za področje Starega in Novega Kota s sedežem v Starem Kotu. PGD Loški potok bo začelo še letos v začetku avgusta graditi nov gasilski dom. Dom bodo gradili v treh etapah. Prvi del gradnje bo izvršen še letos. Proračun za gradnjo doma znaša 11 milijonov din. Podjetje »SAP« bo prispevalo pri gradnji, ker bo imelo garaže v domu.

Na seji so razpravljali tudi o potrebnih nabavah gasilske opreme za posamezna društva ter o skupni udeležbi gasilcev iz Loškega potoka in Sodražice na dolenskem gasilskem festivalu v Novem mestu.

Ribnica : Rudar 2 : 5

Prejšnjo nedeljo je igral Rudar v Ribnici s Partizanom prijateljsko nogometno tekmo. V moštvo Partizana je igralo 8 pripadnikov JLA, med njimi tudi člana Rudarja Karpov in Lecič. V Rudarjevem moštvo pa so poleg igralcev iz prvega moštva igrali tudi mladinci.

V prvem in v začetku drugega polčasa je bilo moštvo Ribnice precej nevarno. Bili so dvakrat v vodstvu. Rudar je v tem delu igre

zamudil več zrelih priložnosti za doseg golov. Drugi polčas pa je pripadal Rudarju, ki je s sestavljenim moštvom lepo kombiniral igro. Tu je Rudarjevo moštvo izvedlo serijo golov. Izgleda, da imajo mladinci precej smisla za kolektivno igro. Pomlajeno Rudarjevo moštvo ima več uspehov, ker ni nepotrebnega preigravanja in individualnih akcij nekaterih starejših igralcev. Tekmo je sodil V. Sever.

OBVESTILA

KOČEVJE

Poročila sta se: Kranjec Viktor, zidar iz Stalcarjev (26 let) in Flak Vida, gospodinja iz Stalcarjev 2 (18 let).

Srečnima zakoncema čestitamo!

Rodile so: Rugej Štefka, gospodinja iz Mahovnika 23 — deklica Milojko. V novomeški porodnišnici pa so rodile: Peterlin Magdalena iz Kočevja, Trg svobode 48 — deklico Metko; Debeljak Slavka iz Šalke vasi 50 — dečka Gorazda; Konek Ana iz Mahovnika 5 — dečka Draga; Simončič Marija iz Kovačevja, Podgorska ul. 27 — dečka Zdravka; Andoljšek Frida iz Mahovnika 3 — dečka Miroslava; Prelogar Marija iz Koblarjev 22 — deklico Anico in Omerza Marija iz Srednjih Ložin — deklico Marjano.

Srečnim mamicam čestitamo!

DRAGA

V Ljubljani so se poročili: Pantar Franc, kmet iz Podpreske, star 28 let in Turk Milena, kmetovalka iz Lazca (22 let); Pajnič Anton, delavec iz Trave (25 let) in Kovač Ivanka, delavka iz Srednje vasi pri Dragi (18 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!

PREDGRAD

Poročila sta se: Mavrin Vladimir, logar iz Kraljev 7 (26 let) in Kovač Milica, poljedelska delavka iz Nemške loke 2 (15 let).

Srečnima zakoncema čestitamo!

DOBREPOLJE

Rodile so: Vidrih Jožefa, gospodinja iz Cateža 2 pri Strugah — dečka Cirila; Novak Marija, gospodinja iz Catežev 9 pri Strugah — deklico Brigito. V novomeški porodnišnici pa je rodila Pugelj

Angela, gospodinja iz Tržiča 9 — deklico Marijo.

Srečnim mamicam čestitamo! Umrla sta: Krašovec roj. Koman Marija, kmetovalka iz Potiskovca 4 — stara 86 let, v novomeški bolnišnici pa je umrl Strah Franc, kmetički delavec iz Zagorice 32 — star 58 let.

KOČEVSKA REKA

Rodila je: Marinč Amalija, gospodinja iz Kočevske Reke — deklico Antonijo.

Srečni mamici čestitamo!

DOLENJA VAS

Poročila sta se: Novak Jože, delavec iz Lašč 11, občina Žužemberk (26 let) in Mihelič Ivana, kmet, delavka iz Prigorice 59 (33 let).

Srečnima zakoncema čestitamo! Rodila je: v ljubljanski porodnišnici je rodila Merhar Marija, gospodinja iz Prigorice 22 — deklico Darinko.

Srečni mamici čestitamo! Umrla je Henigman roj. Boje Neža, kmetovalka iz Prigorice 5, stara 76 let.

OSILNICA

Umrl je Šervec Vlado, otrok iz žurg 8, star 8 mesecev.

SODRAŽICA

Poročili so se: Grebenc Alojz, mizar iz Sodražice, star 24 let in Stupica Marija, prodajalka iz Sodražice (29 let); inž. Nadler Nandor iz Grčaric, star 31 let in Mihelič Marija, uslužbenka iz Sinovice (19 let).

Srečnim zakoncem čestitamo! Rodili sta: Lovšin Antonija iz Zapotoka 25 — dečka Rudolf; Luštin Marija, iz Zapotoka 41 — dečka Vladislava.

Srečnima mamicama čestitamo! Umrla so: Adamič Jernej, kmet iz Črnca 6, star 80 let; Krašovec Anton, kmet iz Zapotoka 25, star 81 let. V Topolščici pa je umrl Peček Anton, invalid iz Petrinec-Gora, star 29 let.

RIBNICA

Poročila sta se: Benčina Rudolf, kovač iz Hrovače 10, star 28 let in Zobec Marija, delavka iz Dan 8, stara 27 let.

Srečnima zakoncema čestitamo!

PRODAJA ŽIVINE

DRŽAVNO POSESTVO „SNEŽNIK“ Kočevska Reka

ima za prodati večje število plemenskih krav in telic sivorjave pasme
Živino si reflektanti lahko ogledajo na posestvu, kjer se dobijo točni podatki

Za smeh in dobro voljo

— A, slišiš, Matevž, — saj si vender oženjen, pa imaš na suknjič le še en sam gumb.

— Ah, in še ta je prišit iz časov, ko sem bil samec.

★

— Kako pa kaj s tvojim možem?

— Slabo, zelo slabo — tako je že onemogel, da se nič več ne brani, če ga poljubim.

★

Učitelj: »Povej, Janezek, kdaj se sme jabolka klatiti?«
Učenec: »Kadar je pes privezan.«

★

Sodnik: »Čemu ste pravzaprav uro ukradli?«
Obtožene: »Ker sem pod pol-

cijskim nadzorstvom in moram vedeti, kako pozno je, da pridem o pravem času domov.«

★

— No, danes ti je tvoja žena prvič sama skuhalo kosilo. Ali je bilo dobro?

— Ne vprašaj — prežgala je samo kuharsko knjigo, drugo je šlo vse v pomije.

★

Stric: No, kaj pa z novoročencema? Ali sta srečna in zadovoljna?

Tašca: »Oh, pa kako! Ti ne veš, kako jo on ljubi. Kar ji bere v oči, da bi rada imela, vse ji moram jaz kupiti.«

ti. Prizorišče velike denarne mahinacije je bil to pot Pariz. Dva kraljeva odposlanca sta ponudila celokupne akcije skupini ljudi, ki jo je v ta namen osebno sestavil kralj. Ta skupina je privolila v nakup in dobila vse delnice za komaj 60 milijonov frankov.

To je bil uvod v novo denarno afero: sedaj so pričeli govoriti, da bo beograjska vlada morala kupiti akcije otomanskih železnic in da ni več nobenega razloga, da so te delnice v rokah skupine ljudi in ne v rokah države. Po kratkih konsultacijah je bil napisan odlok: akcije se kupijo za 300 milijonov frankov! Bilanca tega posla je kaj enostavna: država je izgubila 300 milijonov francoskih frankov, kralj in njegovi ljudje pa so zaslužili 240 milijonov!

Ugotovljeno je, da je kralj tiste čase po uspešno opravljenih denarnih akcijah kaj kmalu nato vložil v razne francoske banke — 100 milijonov frankov.

Toda to niso bile edine denarne afeze, v katerih je sodeloval kralj. Poznana je tudi afera Radiujevič in Martinov, v kateri je bila država oškodovana za 700 milijonov dinarjev, nadalje afera pri rudniku Neresnici, potem spekulacija s podjetji v Topoli in Demir Kapiji. Treba je še pripomniti, da so bila vsa kraljeva posestva s posebno uredbo oproščena vseh davkov, vse blago pa, ki se je nakupovalo za njegov dvor, je bilo oproščeno vsake trošarine. In tudi to so izkoristili: za kraljev dvor so kupovali mnogo več blaga in ostalega, kot je bilo potrebno, to blago z neplačano trošarino pa se je spet znašlo na trgu...

Ni čudno, če je spisek imetja Aleksandra Karadjordjeviča obsegal 32 tipkanih stranij in navajal kar 53 posestev. Navedli bomo samo nekatera: imetje v Visoki ulici v Zagrebu; hiše in prostor v Pašičevi ulici v Sarajevu; dvorec z vrtom in Dubrovniku; v Topoli in Opencu vile, centrala, magazini, vinogradi na preko 60 parcelah in celo ceste; potem posestvo Belje, posestvo v Hanpljesku, posestvo v Kranjski gori, v Paštrovičah, lovišča v Sremu...

Najbogatejši državljani bivše Jugoslavije ni izbral redstev, da si nakopičijo velikansko premoženje.

Izdaja in tiska CŽP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina za 6 mesecev 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 800 din. Poština plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Požar zaradi malomarnosti

Ni še dolgo tega, ko je ponoči izbruhnil požar pri stanovanjskem poslopju Franciške Bartol s Hriba. Požar je opazil Janez Rus, ki je s klicanjem zbudil ljudi ter lastnico hiše Bartolovo. Le-ta pa ni hotela o požaru ničesar slišati. Medtem so sosedje ogenj že pogasili.

ZACELO SE JE TABORJENJE

16. julija se je v Rajndolu pričelo taborjenje mladincev predvojaške vzgoje iz vseh predelov Kočevske. Na taborjenju, ki bo trajalo 14 dni, je skupno 200 gojenec predvojaške vzgoje. Za hrano, pouk in ostalo je dobro preskrbljeno.

Skrb za šolstvo

Občinski ljudski odbor Ribnica ima na svojem področju štiri šole in sicer: osnovno šolo v Ribnici, Dolenji vasi, Sušjah in Grčarih ter nižjo gimnazijo v Ribnici. Na osnovnih šolah poučuje 26 učiteljev in učiteljic, na gimnaziji v Ribnici pa 14 profesorjev. Postavke občinskega proračuna za leto 1957 kažejo, da bodo izdatki za šole in gimnazijo znašali skupno 14 milij. 407.000 din, kamor so vštete plače, nabava učil in vzdrževanje šol. V ta znesek so vštete tudi stipendije dijakov in visokošolcev v višini 1.100.000 din, za predvojaško vzgojo 250.000 din, za Ljudske knjižnice v Ribnici, Dolenji vasi, Jurjevi in Sušjah 170.000 din itd. Iz tega vidimo vso skrb ljudske

Požar je nastal zaradi vročega pepela, ki ga je Bartolova protivetru nasula v lesen sod. Ogorki, ki so bili v pepelu, pa so se zaradi močnega vetra razžvele. Najprej je začelo goreti v sodu, od tam pa si je ogenj iskal pot v stanovanjsko hišo.

Franciška Bartol pa je kasneje zanikala, da je nastal požar zaradi vročih ogorkov v pepelu in celo nadrla je sosedo, češ, da ni bilo potrebno gasiti. Sosedje pa se sprašujejo, kaj bi bilo, če ne bi bil požar pravčasno zadušeni, ker stoji v bližini skedenj in druga poslopja. Sosedje se upravičeno zgražajo nad takim vedenjem Bartolove.

oblasti za kulturno-prosvetno dejavnost. Sredstva, vložena v te namene, so vedno koristna.

Prizor iz filma »Rdeče in črno«

Res lepa je Ledena jama

Ledena jama je že zgodaj nase opozorila človeka. V njej je že Friderik Celjski hranil meso in vipavsko črnilo. Ledena jama je kraška jama, podobna velikemu breznu. Na dnu in deloma ob stenah je obložena z ledom. V vročih poletnih

mesecih je prijetno hladna in blagodejno vpliva na razgrete obraze obiskovalcev. Jama je globoka. Dimnik kemične tovarne bi lahko stal v njej. Vhod je velik naravni obok, izklesan v skalo in spominja na portal kake katedrale. Pred tem silnim skalovjem čuti, kako se ti stiska srce in da si majhen kot mravlja. Ko prestopiš prag, se spuščaš v globino. Z vsakim korakom postaja hladnejše, stojiš pred vrati ogromne ledenice. Zazebe te, hlad prodira skozi srce, mraša si obleči majico.

Pogled na strop nad teboj te vsega prevzame, kajti na platnu iz žive skale so vrisana tisočletja. Pogled na dno je negotov, ker ti odsev sončne svetlobe v opoldanskih urah jemlje vid, sončni žarki se odbijajo v tisočerihi ledenih kristalih. Previdno stopaš dalje, z nogo tiplješ po zemlji. Po nekaj sto korakih hoje stopiš na led in si s čev-

IZ RIBNICE

Sanitarna inšpekcija je poslala upraviteljstvu šole v Ribnici odločbo, da morajo v šoli urediti slaba stranišča in vodovod. Tudi učilnice morajo prebeliti. Če to ne bo storjeno do jeseni, ne bo dovoljen pouk na šoli. Odbor za šolstvo je na svoji zadnji seji sklenil, da morajo navedena dela takoj izvršiti. ObLO pa obvestiti o preskrbi finančnih sredstev. Šola v Ribnici bi rabila tudi razno opremo in učila. Dkl.

Vojaki pišejo in pozdravljajo

POZDRAV FANTOM V ŠALKI VASI

Tov. urednik! Tudi jaz sem se namenil, da napišem nekaj vrstic za Novice, na katere sem naročen že od ustanovitve. Ponosen sem, da služim v JLA. V začetku mi je bilo v vojski težko, ker nisem nikogar poznal. Sedaj pa imam vrsto tovarišev, s katerimi se skupno učim in živim.

TEČAJ ZA PREDSEDNIKE DS V ORTNEKU

V ponedeljek 15. julija se je v Ortneku zaključil 14-dnevni tečaj za predsednike delavskih svetov nekaterih podjetij iz ljubljanskega okraja. Tečaj je zelo lepo uspel. S prostori, kjer so bila predavanja, in s hrano so bili tečajniki zelo zadovoljni. Preskrbljeno je bilo tudi za razvedrilo. Enkrat tedensko so imeli filmsko predstavo na prostem. Vseh tečajnikov je bilo 25, tečaj je organizirala Ljudska univerza Ljubljana. Čim je zaključila s tečajem prva skupina, je začela z delom druga skupina predsednikov delavskih svetov, ravno tako iz ljubljanskega okraja. Bivši hotel Ortnek je zelo primeren za razne tečaje.

Čeprav sem daleč od doma, nisem pozabil na slovensko besedo in našo lepo Kočevske. Prav rad prebiram Novice in komaj čakam nove številke. Iz Novic izvem toliko novega iz domačih krajev. Pozdravljam svojo mater, sestro in brata ter znanca in dekleta. Pozdravljam tudi gasilce in fante v Šalki vasi.

Jasan Ivan, V. p. 8137, Reka

POZDRAVI VOJAKOV IZ POZAREVCA

Oglašamo se tudi mi, ki služimo vojaški rok v Požarevcu. Sem smo prišli iz Cuprije. Teško smo se ločili od tovarišev, s katerimi smo se tam spoznali. Toda tudi v novem kraju smo kmalu dobili prijatelje. Večkrat se zberemo in uredimo kakšno domačo »vižo«.

Najlepše pozdrave našim staršem, prijateljem in dekletom! Pozdravljamo tudi kolektiv tiskarne »Urška« Kočevje. Orazem Jože, Benčina Franc, Cerne Norbert, Vidervol Jože in Smrke Jože, vsi iz Vojne pošte 6923, Požarevac, Srbija.

Naročajte »Novice« fantom, ki služijo vojaški rok.

NOVICE

PITNA VODA V KOČEVSKI OBČINI

Pred nekaj leti so v Stari cerkvi zgradili vodnjak za šolo. Vodnjak so zgradili tudi v Gorenjem. V Koprivniku so preuredili vodovod, namestili pa so pet novih črpalk. Tudi v Suhorju so obnovili vodnjak ter perišče in napajališče. Vški vodovod na Jesenovem vrhu je bil dograjen lansko leto. Pri tem vodovodu je treba zgraditi še predhodni rezervoar. Lansko leto so dobili novo kapnico tudi prebivalci Banja lčke. Tudi letos so v načrtu nekatera dela malih asanacij. V ta namen je določeno 1.693.000 din, kar tudi nekaj pomeni.

LETOVANJE OTROK V AVSTRIJI

V domovino se je vrnilo nad 100 jugoslovanskih otrok in mladincev, ki so preživel tri tedne v avstrijskih letoviščih. Na letovanju v dunajskih in drugih letoviščih so imeli naši otroci zelo priščne stike z avstrijskimi otroki.

V letošnjem poletju bo letovalo okrog 700 jugoslovanskih otrok in mladincev, predvsem otrok padlih borec in žrtev fašizma, v letoviščih na Dunaju, pri Gradcu in v drugih krajih v Avstriji.

PEVCI IZ TRSTA IN KOROŠKE V LJUBLJANI

V Ljubljani so v okviru V. ljubljanskega festivala nastopili s celovečernim koncertom slovenskih narodnih pesmi tržaški in koroški slovenski pevci. Po uspelem koncertu je predsednik Sveta Zveze Svobod. Ivan Regent priredil pevcem iz Trsta in Koroške družbo večer.

30 KM PROGE NA RUDNIKU

Skupna dolžina vseh rudniških železniških tirov na Rudniku Kočevje znaša 30 km. Na tirih obratuje stalno 15 rudniških lokomotiv, ki prevažajo premog od izkopavanja na separaciji, od tam pa do »wagonov na rampi«, odkoder gre dalje do potrošnikov.

SKUPNA SEJA NA HRIBU

V nedeljo 21. julija bo na Hribu skupna seja občinskih odborov ZB Draga-Loški potok in Sodražica. Na tej seji se bosta oba odbora Zveze borec združila v en občinski odbor. Izvolili bodo novo vodstvo občinskega odbora ZB in sprejeli naloge za bodoče delo.

VESTI IZ POLJANSKE DOLINE

Skoro v vseh vaseh v Poljanski dolini imajo že električno razsvetljavo. Le sedem vasi od Jelenje vasi do Brezovice in Nemške loke je še nima. Prebivalci v teh krajih si želijo, da bi tudi pri njih kmalu zasvetila električna luč. Električne drogeve imajo že pripravljene.

Dober streljaj od Predgrada se cepita dve cesti. Na križišču pa ni kažipota. To bi lahko uredili z malenkostnimi stroški.

V Predgradu je vodovod dograjen do srede vasi. Kakor je slišati, bodo vodovod zgradili do konca vasi. S tem bo ustrezno vsem interesentom.

DESTILACIJA ETERICNIH OLJ V TRAVNIKU

Destilacija eteričnih olj v Travniku, ki je v sklopu podjetja »Smreka« Loški potok, zelo uspešno deluje in obratuje od pomladi do pozne jeseni. Zaposlenih je devet ljudi, ki delajo v treh izmenah, tako da delo teče noč in dan.

Destilacija v Travniku ima široko zaledje. Poleg domačih ponudnikov iz Loškega potoka, vozijo smreče tudi iz Drage in Bliške planote. Kmetje so zadovoljni s cenami smreča. Prej so smreče uporabljali za nastil živini, ali pa so ga pustili, da je v gozdu segnilo, sedaj pa vsega vnovičjo.

Mali kolektiv Destilacije eteričnih olj je delaven. Obrat je lani ustvaril nad 1.200.000 din dobička, kar je vsekakor lep uspeh. Pri manjkajo mu skladišče za shranjevanje pripeljanega smreča. Smreče se na soncu hitro osuši in s tem izgubi pravo vrednost. Podjetje »Smreka« ima gradnjo skladišča za smreče že v načrtu.

MORSKO DNO PRI KOPRU BODO POGLOBILI

Pred kratkim je bila na obali bodočega koprškega pristanišča lepa slovesnost. V zaliv je priplul sesalni bager »Peter Klepec«, ki bo s svojimi ogromnimi vrtalnimi kleščami začel poglabljati morsko dno za novo pristanišče v Koprju. Začetek teh del pomeni za Koper zgodovinski dogodek. V prvi etapi na tabornikov. Mladi taborniki prebivajo pod šotiri, imajo okusno zgrajeno 135 m pristaniške obale, hrano, zabavajo se in se v naših krajih dobro počutijo. Na taborjenju bodo ostali do konca meseca julija.

Razstava tekstila in tekstilnih strojev

14. julija je bil v Leskovcu odprt velesojem tekstilnih izdelkov in tekstilnih strojev, ki bo trajal do 21. julija. Na velesojem sodeluje 150 podjetij, med njimi podjetja iz Čehoslovaške, Italije, Švice, Madžarske in Zahodne Nemčije. Na velesojem je razstavljenih kakih 35 vrst preje in tekstilnih surovin, nad 140 vrst bombažnih, volnenih in svilenih tkanin ter raznih drugih tekstilnih potrebščin. Trikotarstva in konfekcijska podjetja so razstavila nad 90 vrst oblek, plaščev, perila in drugih izdelkov. Na razstavi so tudi preproge, zavese, vrvi in drugi tekstilni izdelki.

Precej velik prostor je odmerjen tekstilnim strojem in strojnimi delom.

Na letošnjem velesojem v Leskovcu sodeluje nad 30 podjetij več kakor lani. Iz tega vidimo, kako veliko zanimanje vlada zanj. V času velesoja bodo prislovili tudi 30-letnico prve industrijske razstave prve strokovne tekstilne šole v Leskovcu. Prikazali bodo tudi veliko modno revijo konfekcije in drugih oblek.

ZAPOSILITEV

V ulok sprejem vajenca. — Novakovič Milan, pek, Ribnica.

Zanimivosti iz otega sveta

POL MILJONA PRIRASTKA LETNO

Na Poljskem se rodi vsako leto okoli pol milijona novih državljanov. Naravni prirastek na 1000 prebivalcev je 19 in je najvišji v Evropi. Zdaj ima Poljska 28 milijonov prebivalcev. Če pa bodo poljske matere še tako rodovitne kot doslej, pa bo imela čez trinajst let 35 milijonov prebivalcev.

NOSILI BOMO DELOVNE OBLEKE IZ PAPIRJA

Lepa bodočnost se nam obeta. Ženske bodo kupovale poletne obleke, moški pa športne srajce kar v papirnici. Če pa obleka komu ne bo pogodu, jo bo vrigel med odpadke za papir. Papirnata vlakna sicer niso nič novega. Nova papirnata snov, ki jo zdaj preizkušajo v laboratorijih, pa ne bo nadomestek v dosedanem pomenu besede, marveč jo bodo uporabljali kot surovino za delovne obleke, ki jih bodo ljudje po delu zavrgli. Seveda pa bo pretoklo še nekaj časa, preden bomo videli papirnato obleko na

modnih revijah. Srajce in kuhinjske predpasnike pa bodo ljudje nosili najbrž že v bližnji prihodnosti.

UMRL JE NAJBOGATEJSI CLOVEK NA SVETU

V Švici je umrl, zadet od srčne kapi, najbogatejši človek na svetu, vodja muslimanske sekte, ki šteje 80 milijonov ljudi, Aga Kan. Dočakal je 80 let. Aga Kan je bil velik posebnež, njegovo bogastvo pa je bilo tako veliko, da ga ni mogel niti sam oceniti.

Zahvala SNG iz Trsta

Slovensko narodno gledališče iz Trsta nam je poslalo zahvalo s prošnjo, da jo objavimo v našem listu.

»Ob zaključku gostovanja Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta se dolenskim in kočevskim prebivalstvu najtopleje zahvaljujemo za prijateljski sprejem in vse gostoljubje, ki so ga naši člani, izvajalci Steinbeckove

drame »Živi plamen« doživeli pri vas.

Prav posebno pa se zahvaljujemo vsem kulturno-prosvetnim, upravnim in političnim organom in vsem tovarišem, ki so nam omogočili to naše prvo srečanje z dolenskim, kočevskim in belokranjskim občinstvom.

SNG Trst«

PRIREDIL B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

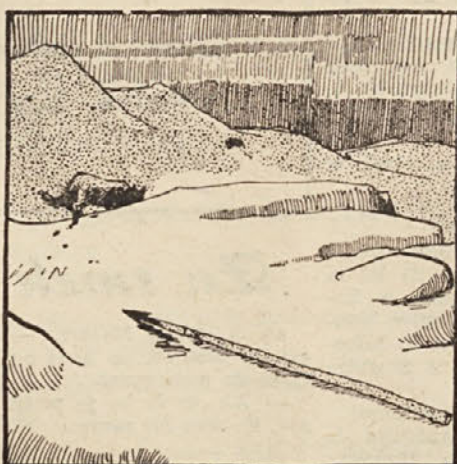
NARISAL C. OBLAK

29

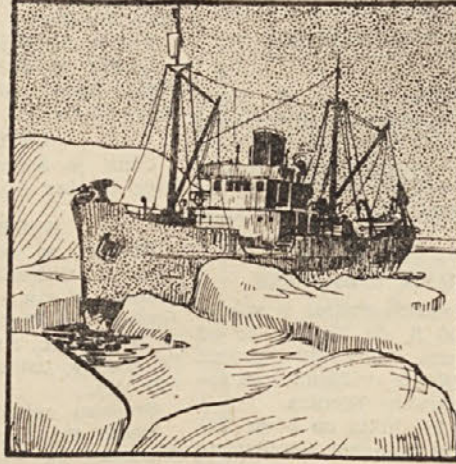
Medved je bliskovito planil naprej, da bi zagrabil predzrnega človeka. Takrat se je zabliškalo in medved je smrtno zadet omahnil. Nepa je komaj še pravčasno odskočil, da medved ni padel nanj; nato je nekaj korakov oddaljen opazoval nasprotnikov smrtni boj.

Blisk v koči sicer ni videl ničesar, uganil pa je, da se je zunaj zgodilo nekaj novega. Previdno je prilezel na plan, lovec ga je sicer zagledal, toda njegova starinska puška ni bila nabita, le žena, je zagnala sulico vanj.

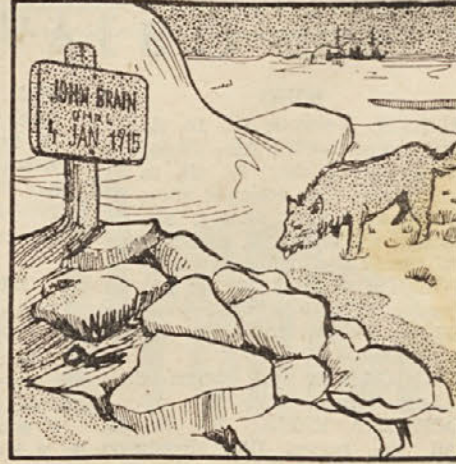
30

Zadela ga je v bok. Začutil je ostro bolečino od konice jekla; tuleč je pobegnil in vlekkel nekaj časa sulico za seboj. Kmalu se je je z močnim sunkom rešil in pobegnil v noč. Na grebenu strmine se je Blisk za nekaj minut ustavil, krvavec in brez moči. Ko je s težavo lovil sapo, mu je bilo grlo polno čudne tožbe. Bolj kot rana je Bliska bolelo to, da ga je ranil človek. Ta bolečina je povzročila, da se je njegova pasja kaplja krvi zopet izgubila in da je v njem prevladal volk.

31

Minilo je dokaj dni in rana se mu je že davno zacelila. Zopet je drvel po svojih nepreglednih lovskih, ubijal in živel kakor volk. Nekoga dne je prispel do brezkončnih ledenih polj zaledenega morja. Tu je Blisk zagledal nekaj čudnega. Ustavil se je in čeljust se mu je povsila od nenadnega presenečenja: pred njim je bila ladja, vklepana v ledene plošče. Še nikdar ni videl kaj podobnega, v širokem krogu je obšel to prikazen, da bi si jo ogledal.

32

Nenadoma se je ustavil, zaduhal je čudno znan vonj. Ni bil vonj lisice, niti volka, niti eskimskega psa. Za nekaj trenutkov je otupnil zaradi te skrivnosti, nato pa se je pognal za sledjo. Miljo od ladje se je divgal pred njim svež grob, strašen in pošasten, nad njim pa svinčena tabla z napisom: John Brain, umrl 4. januarja 1915. Toda grob in plošča Bliska nista zanimala, ustavil se je le zato, ker so bili tu okrog sledovi onega bitja številnejši in njih vonj ostrejši.